

TRILLEMARKA-ROLLAGSFJELL NATURRESERVAT

NOTAT

Forslag til endringer i verneforskrift for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat

Forvaltningsmyndigheten for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat har gjennom arbeidet med forvaltningsplan for området signalisert at det er behov for mindre endringer i verneforskriften. Det vises også til brevet fra Miljødirektoratet om godkjenning av forvaltningsplan for Trillemarka-Rollagsfjell samt tidligere dialog i forbindelse med faglig utsjekk av plandokumentet der forskriftsendring har vært tema.

Forslag til forskriftsendringer har kommet på bakgrunn av innspill fra forvaltningsstyret og høringsparter i forbindelse med arbeidet med forvaltningsplanen. Miljødirektoratet har bedt forvaltningsstyret om å utarbeide et notat som oppsummerer bakgrunnen for de foreslåtte forskriftsendringene og en vurdering av hvilken betydning disse vil ha for verneformålet og verneverdiene.

Endringsforslagene

Forvaltningsstyret foreslår endringer i verneforskriften på tre punkter:

1. Verneforskriften § 4.2 åpner for motorisert ferdsel på navngitte veier. Her vurderes det å føye til flere veier som er i samme kategori som de allerede navngitte veiene.

Forslag til ny formulering:

§ 4.2 Motorferdsel på veier som er registrert og kartfestet som bilvei i forvaltningsplanen.

2. Åpne for generelt unntak fra verneforskriften for oppsetting av midlertidige mobile jakttårn, slik det er gjort i andre sammenlignbare verneområder.

Forslag til nytt punkt under § 4 (Generelle unntak):

Oppsetting og bruk av mobile jakttårn.

3. Endring av dispensasjonsbestemmelsen i verneforskriften § 5.1 hvor det åpnes for å gi dispensasjon for mindre tilbygg.

Forslag til ny formulering:

§ 5.1 Tilbygg på inntil 20 m², dog ikke større enn den eksisterende bygningen. Samlet bygningsareal etter påbygning må ikke overstige 60 m².

Bakgrunn og vurderinger knyttet til endringsforslagene

Om motorferdsel på veier som er registrert og kartfestet som bilvei (§ 4.2)

Verneforskriften åpner for motorisert ferdsel på 4 navngitte veier. Dette er veier som var i fokus allerede under verneprosessen, og som utpekte seg som veier der det var viktig å kunne opprettholde den bruk som var aktuell på vernetidspunktet.

Det er lagt ned et omfattende registreringsarbeid av veier, stier og eksisterende bygninger under arbeidet med forvaltningsplan for verneområdet. Dette, sammen med det faktum at det på vernetidspunktet var noe uklart hvor vernegrensen i praksis ville gå i forhold til eksisterende veier, har medført at vi nå sitter med noen veier som har samme status som de navngitte veiene, men som det ikke er tillatt å kjøre på.

Eksisterende veier er i forvaltningsplanen klassifisert etter veistandard og er kartfestet som bilvei, traktorvei A eller traktorvei B. Hva som ligger i de ulike veikategoriene er beskrevet i forvaltningsplanen. De veiene som gjennom denne registreringen har blitt klassifisert som bilvei, er kjørbare med vanlig personbil og har tilsvarende eller bedre standard enn de veiene som er nevnt i verneforskriftens § 4.2. Det oppfattes derfor som urimelig at bruk av disse veiene ikke skal kunne opprettholdes på lik linje med de navngitte veiene. Det presiseres at forslag til forskriftsendring kun gjelder veier som er klassifisert som bilvei, ikke traktorveier.

Verneforskriften i § 4.10 åpner for at veier som er listet opp og kartfestet i forvaltningsplanen skal kunne vedlikeholdes uten søknad. Veiene kan altså vedlikeholdes, men kan ikke kjøres på. Kart som viser aktuelle veier er vedlagt dette notatet.

TRILLEMARKA-ROLLAGSFJELL NATURRESERVAT

Noen av veiene (3 stk) er mindre veistumper som viser seg å ligge noen få titalls meter innenfor vernegrensen. Forvaltningsmyndigheten anser dette som en glipp som baserer seg på grove kartgrunnlag og manglende oversikt over veier og veistandard på vernetidspunktet.

Litjervegen sørøst i verneområdet lå innenfor det opprinnelige Heimseteråsen naturreservat som ble innlemmet i Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat i 2008. Litjervegen hadde egen unntaksbestemmelse i verneforskriften for Heimseteråsen (§ 4.6) som åpnet for *"vedlikehold av veg som er i bruk på fredningstidspunktet, og motorferdsel på vegen"*. Grunneierne i dette området er avhengige av å kunne benytte denne veien ved uttak av tømmer utenfor verneområdet mot Sigdal, og det ble tatt for gitt at denne muligheten ikke ble avskåret med Trillemarkavernet. Av en eller annen grunn er denne veien ikke innlemmet i unntaksbestemmelsene i Trillemarkaforskriften, noe vi anser som en ren forglemmelse.

Ytterligere fire veier i kategorien "bilvei" strekker seg inn i verneområdet. Disse er vei ved Fjøslien i Rollag (ca 2 km), ved Damtjønn i Rollag (ca 1,5 km), ved Svartetjønn i Nore og Uvdal og ved Skår i Sigdal (ca 750 m).

Alle nevnte veier innehar bilveistandard på samme nivå som de navngitte veiene i verneforskriften.

Etter forvaltningsstyrets vurdering vil ikke motorferdsel på disse veiene påvirke verneformål og verneverdier. Veiene ligger der og de har vært i bruk fram til vernetidspunktet på lik linje med de navngitte veiene. I dag er det ikke noe som fysisk viser at det ikke er tillatt å kjøre på disse veiene, og det er naturlig nok liten forståelse for at bilen må settes ved vernegrensen når det ofte er bedre parkeringsmuligheter rett innenfor eller ved enden på veien. Dette er også et problem i forhold til utøvelse av kontroll og oppsyn i verneområdet.

Det er jfr. verneforskriften § 4.10 tillatt å vedlikeholde veiene, og forvaltningsstyret mener det må være opp til grunneier/veieier om vedkommende ønsker å holde veien i stand med tanke på den standard og bruk som var på vernetidspunktet, på lik linje med de navngitte veiene.

Om oppsetting av mobile jakttårn for storviltjakt (§ 4, nytt pkt)

Jakt, fangst og fiske er tillatt etter gjeldende lovverk, og storviltjakt drives fortsatt i betydelig utstrekning i verneområdet. Bruk av mobile jakttårn er tatt inn som unntaksbestemmelse i verneforskriften for flere verneområder, og forvaltningsstyret mener at det bør åpnes for slik mulighet også i Trillemarka-Rollagsfjell. Forslaget innebærer derfor at det legges inn en egen unntaksbestemmelse for dette i forskriften slik at praksisen i Trillemarka-Rollagsfjell harmonerer med restriksjonsnivået i sammenlignbare skogreservater.

Om tilbygg til eksisterende bygninger (§ 5.1)

Vurderingen av hva som ligger i begrepet "mindre tilbygg" i verneforskriftens § 5.1 har vært tema for gjentatte diskusjoner lokalt gjennom arbeidet med forvaltningsplanen, og det har også vært luftet med miljødirektoratet underveis.

Forvaltningsstyrets forslag om åpning for tilbygg på inntil 20 m² og samlet bygningsareal på maks 60 m² er begrunnet i hva som er funksjonelt i forhold til faktisk bygningsstørrelse i området. Denne ligger i snitt på rundt 40 m². Forvaltningsstyret ønsker å legge til rette for at små seterhusvære skal kunne oppgraderes til et funksjonelt nivå som bidrar til at bygninger, setervoller og kulturlandskap tas vare på og holdes i hevd som en helhet. Samtidig vil en med foreslåtte formulering unngå at de største bygningene, som allerede dekker funksjonelle behov, blir større - slik eksisterende forskriftsbestemmelse og utdyping i forvaltningsplanen gir åpning for. Det er til nå få søknader knyttet til bygninger, og en slik justering av rammene for tilbyggsstørrelse vil etter forvaltningsstyrets vurdering ikke føre til økt aktivitet i en slik grad at det påvirker verneformål og verneverdier negativt.

Den foreslåtte endringen må følges opp av retningslinjer der det fremgår at dersom det søkes om tilbygg flere ganger, må samlet areal på tilbyggene ikke overstige det opprinnelige byggets størrelse på vernetidspunktet. Alle søknader om tilbygg skal vurderes konkret i forhold til verneformålet. Evt. søknad om tilbygg til bygninger over 60 m² må behandles etter NML § 48.

Miljødirektoratet har tidligere gitt signal om at de vil foreslå endring av forskriften på dette punktet, og at det er liten praktisk forskjell på eksisterende formulering i utdypningen i forvaltningsplanen og forvaltningsstyrets forslag.

TRILLEMARKA-ROLLAGSFJELL NATURRESERVAT

Vurderinger i forhold til prinsippene i NML

I forhold til prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12, vurderer forvaltningsstyret prinsippet om kunnskapsgrunnlaget (§ 8) som godt ivare tatt gjennom det som finnes av dokumentasjon og registreringer i forkant av vernet, samt gjennom lokalkunnskap, grundig arbeid med forvaltningsplan og den praktiske forvaltningen av området som har innarbeidet gode rutiner i forhold til balansegangen mellom bruk og vern. Dette gjelder for samtlige endringsforslag.

Forslagene til endring i verneforskriften vil etter forvaltningsstyrets oppfatning ikke ha negativ innvirkning på verneformål eller verneverdier hverken lokalt eller i form av samlet belastning (§ 10). Foreslåtte endringer bygger opp under intensjonen om at området skal forvaltes i skjæringspunktet mellom bruk og vern. Forvaltningsstyret ønsker å legge til rette for aktiv bruk og for at flest mulig skal kunne oppleve mangfoldet av natur- og kulturopplevelser uten at dette går utover verneverdiene. Bilveiene har vært i bruk fram til vernetidspunktet, og en kan ikke se at fremtidig bruk vil ha negativ innvirkning på naturverdiene. Jakt, fangst og fiske er tillatt og drives aktivt i området, og åpning for bruk av mobile jakttårn under storviltjakt vil etter forvaltningsstyrets vurdering ikke være i konflikt med verneverdiene.

Bygningsstørrelse og størrelse på tilbygg har vært et stadig tilbakevendende tema gjennom hele prosessen med forvaltningsplanen. Forslaget om tilbygg er underlagt en samlet vurdering av fordeler og ulemper i forhold til bruk og verneverdier. Forvaltningsstyret kjenner seg trygg på at det er riktig å be om forskriftsendring som underbygger ønsket om å tilrettelegge for vedlikehold og bruk av bygninger og seterområder som en del av landskapet, og at dette ikke vil påvirke verneverdiene negativt.

§§ 9, 11 og 12 ansees ikke som relevante i vurderingen av de foreslåtte endringene.

Notatet er godkjent av forvaltningsstyret for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat i sak 07/2014

Hege Jaren (forvalter)
29.04.2014